

Seinäjoen kaupunkistrategia 2022–2029

Tasapainoinen talous mahdollistaa kasvavan kaupungin palvelut ja investoinnit.

Tasapainoista talouden kehitystä seurataan ja mitataan mm. seuraavilla taloudellisilla mittareilla:

Toimintakatteen muutos-%

Omavaraisuusaste, %

Lainamäärä €/asukas

Investointien tulorahoitus

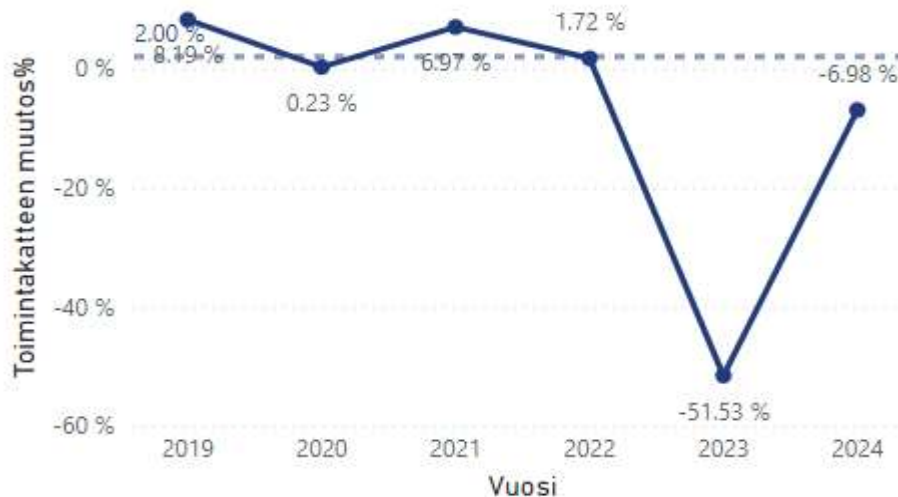
Taseen kertynyt ylijäämä

Tilikauden tulos

Toimintakatteen muutos %

Toimintakate kuvastaa kaupungin varsinaisen toiminnan tuottojen ja kulujen erotusta. Toimintakate kertoo kuinka paljon kaupungin toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakatteen muutosprosentti on tapa mitata toimintakatteen muutosta edelliseen tilikauteen. Toimintakatteen muutosprosentti- mittari antaa tietoa siitä, kuinka hyvin kaupunki pystyy ylläpitämään ja parantamaan taloudellista tilannettaan suhteessa aiempiin vuosiin.

Toimintakatteen muutos%

Kestäväksi talouden tasoksi Seinäjoen kaupunginstrategiassa on asetettu tavoitteeksi enintään 2 %:n toimintakatekasvu. Toimintakatteen kasvu- tavoite on pysynyt enintään 2 %:n kasvussa vuosina 2020 ja 2022.

Toimintakatekasvu-tavoite jäi saavuttamatta vuosina 2019 ja 2021. Vuonna 2019 toimintakatteen kasvu ylitti 8 % eritoten sosiaali- ja terveystalouden erikoissairaanhoidon menojen kasvun vuoksi. Vuonna 2021 toimintakatteen muutos% oli lähes 7 %. Toimintakatteen kasvu -tavoitteen saavuttamatta jättämiseen vaikuttivat mm. koronapandemia sekä erikoissairaanhoidon kasvaneet kustannukset.

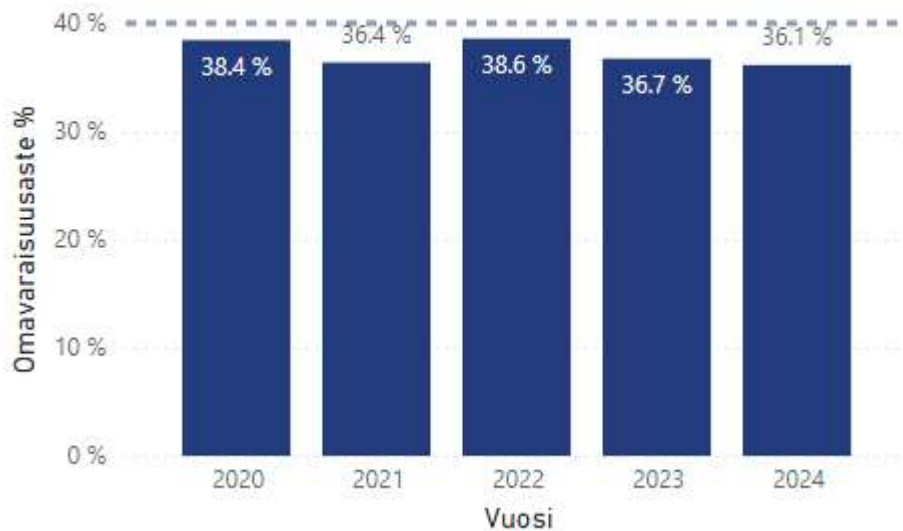
Vuosi 2022 oli viimeinen vuosi, jolloin sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastuslaitos olivat Seinäjoen Kaupungin järjestämisvastuulla. Ne siirtyivät vuoden 2023 alusta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Vuoden 2023 toimintakatekasvun paraneminen reilulla 50 prosentilla ei ole em. syistä vertailukelpoinen edelliseen vuoteen nähden. Lisäksi vuoden 2023 toimintakatteeseen on vaikuttanut heikentävästi Seinäjoen perhekeskus Aalokkoon liittyvä alaskirjaus.

Vuoden 2024 osalta toimintakatteen kasvu % tavoitteeksi asetettu 2 %:n tavoite toteutui, toimintakate vahvistui edelliseen vuoteen nähden 7 %. Oikaistunakin toimintakate vahvistui 1,9 %, oikaisussa huomioitu vuoden 2023 Aalokkon alaskirjaus. Tunnusluvun toteutumiseen vaikutti positiivisesti käyttötalouden maltillinen kasvu sopeutustoimien myötä. Samanaikaisesti tulopohjaa heikensi yleinen talouden heikko tilanne, joka heijastui kaupungin maanmyyntitulojen kertymään.

Omavaraisuusaste %

Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta, 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Omavaraisuusaste %

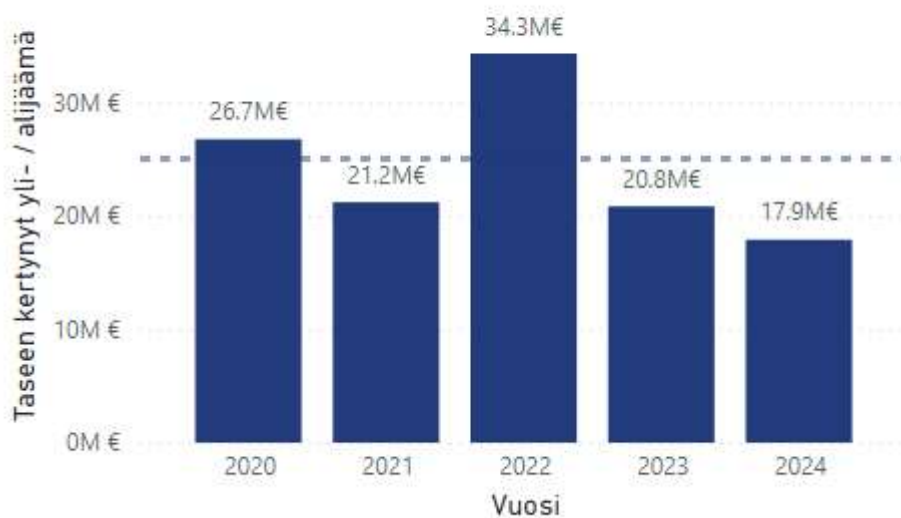

Kaupunkistrategiassa omavaraisuusaste %:lle on asetettu tavoitteeksi vähintään 40 %. Viimeisen viiden vuoden aikana omavaraisuusasteen 40 % tavoitetasoa ei olla vielä saavutettu. Viiden vuoden aikajännettä tarkastellessa omavaraisuusaste ei ole merkittävästi parantunut eikä heikentynyt. Omavaraisuusaste% nousee, kun kaupunki onnistuu keventämään velkarasitettaan ja vierasta pääomaa ei lisätä.

Taseen kertynyt yli-/alijäämä

Taseen kertynyt ylijäämä on taloudellinen mittari, joka heijastaa kaupungin tulojen ja menojen välistä suhdetta pitkällä aikavälillä. Taseen kertynyt ylijäämä kuvastaa sitä, kuinka hyvin kaupunki pystyy kattamaan menonsa omilla tuloillaan ilman velan lisäämistä. Taseen kertynyt ylijäämä toimii talouden vakauttajana. Se antaa kaupungille taloudellista pelivaraa ja kykyä selvitä tulevista menoista ja investoinneista ilman lisävelkaantumista.

Taseen kertynyt yli- / alijäämä

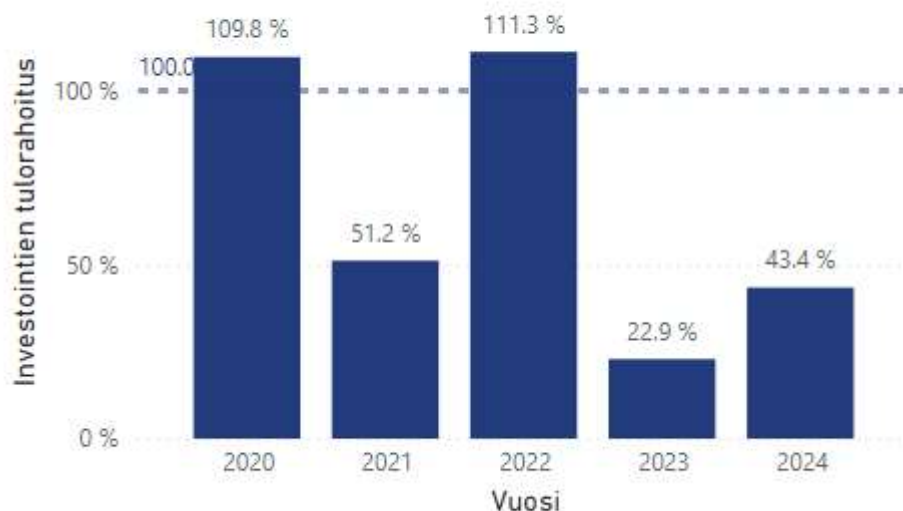
Taseen kertyneen ylijäämän tavoitteeksi on kirjattu kaupunkistrategiaan 25 miljoonaa. Taseen kertynyt ylijäämä lisääntyy, kun kaupungin tulot ylittävät menot ja vastaavasti vähenee, kun menot ylittävät tulot tilikausien aikana. Jokaisen tilikauden ylijäämä tai alijäämä kerryttää tai vähentää taseen kertynyttä ylijäämää.

Taseen kertynyt ylijäämä on lisääntynyt vuosina 2020 ja 2022. Vuoden 2020 tilikausi oli ylijäämäinen 13,2 miljoonaa ja vuosi 2022 16,3 miljoonaa. Vuosina 2019, 2021, 2023, 2024 menot ovat ylittäneet tulot ja tilikaudet ovat olleet alijäämäisiä ja vähentäneet taseen kertynyttä ylijäämää.

Investointien tulorahoitus

Investointien tulorahoitus- mittari kertoo, kuinka hyvin kaupunki pystyy kattamaan investointikustannuksensa omilla varoillaan ja tulorahoituksellaan. Korkea investointien tulorahoituksen prosenttiosuus viittaa siihen, että kaupunki pystyy rahoittamaan suuren osan investoinneistaan omilla tulovirroillaan. Prosentin ollessa 100 % tai yli, kaupunki pystyy kattamaan investointikustannukset kokonaan ilman ulkopuolista rahoitusta.

Investointien tulorahoitus

Kaupunkistrategiassa investointien tulorahoitukselle on asetettu tavoitteeksi 100 %. Tavoitteena on kattaa nettoinvestointikustannukset kokonaan tulorahoituksella.

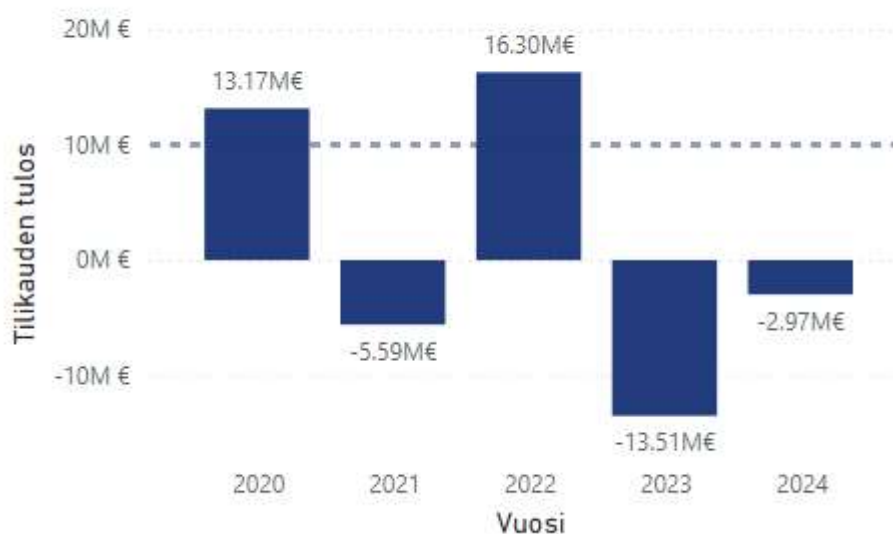
Vuosina 2020 ja 2022 investointien tulorahoitustavoite on saavutettu. Investointien tulorahoitus % on ollut yli 100 %, joka tarkoittaa, että nettoinvestoinnit on saatu katettua täysin tulorahoituksella eli vuosikatteella. Onnistunut talouden tasapainottamisohjelma ja saadut koronatuot paransivat vuosikatetta vuonna 2020. Vuonna 2022 tulorahoitukseen ja vuosikatteeseen vaikuttivat positiivisesti vahvat verotulot ja kiinteistön myyntituotot.

Vuonna 2021 investoinneista on saatu katettua tulorahoituksella 51,2 % ja vuonna 2023 22,9 %. Vuonna 2023 heikkoon vuosikatteeseen vaikutti heikentävästi kertaluonteinen Seinäjoen perhekeskus Aallokkoon liittyvä alaskirjaus. Vuonna 2024 investointien tulorahoitus% oli 43,4 %, joka merkitsee velkaantumiskehityksen jatkumista.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos kertoo kaupungin taloudellisesta tilanteesta ja suorituskyvystä. Tämä mittari antaa kaupungin johdolle ja sidosryhmille tietoa, siitä kuinka hyvin kaupunki on pystynyt hoitamaan talousarvionsa ja hallinnoimaan varojaan. Voitollinen tilikauden tulos tarkoittaa, että kaupunki on onnistunut keräämään enemmän tuloja kuin mitä on ollut menoja. Tappiollinen tilikauden tulos tarkoittaa, että kaupungin menot ovat ylittäneet sen tulot. Tilikauden tulos lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Tilikauden tulos

Kaupunkistrategian mukainen tilikauden tulos -tavoite on vähintään 10 miljoonaa. Viimeisen viiden vuoden aikana tilikauden tulos on ollut positiivinen vuosina 2020 ja 2022.

Onnistunut talouden tasapainottamisohjelma ja saadut koronatuot paransivat tilikauden tulosta vuonna 2020. Tilikauden tulos vuonna 2020 oli 13,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 aikana sosiaali- ja terveyspalveluiden menojen kasvu oli voimakasta, erityisesti erikoissairaanhoidossa ja tilikauden tulos painui negatiiviseksi. Tilikauden tulos oli vuonna 2021–5,6 miljoonaa euroa.

Vuonna 2022 tilikauden tulostavoite saavutettiin. Tulorahoitukseen ja tilikauden tulokseen vaikuttivat positiivisesti vahvat verotulot ja kiinteistön myyntituotot. Tilikauden tulos oli vuonna 2022 16,3 miljoonaa euroa.

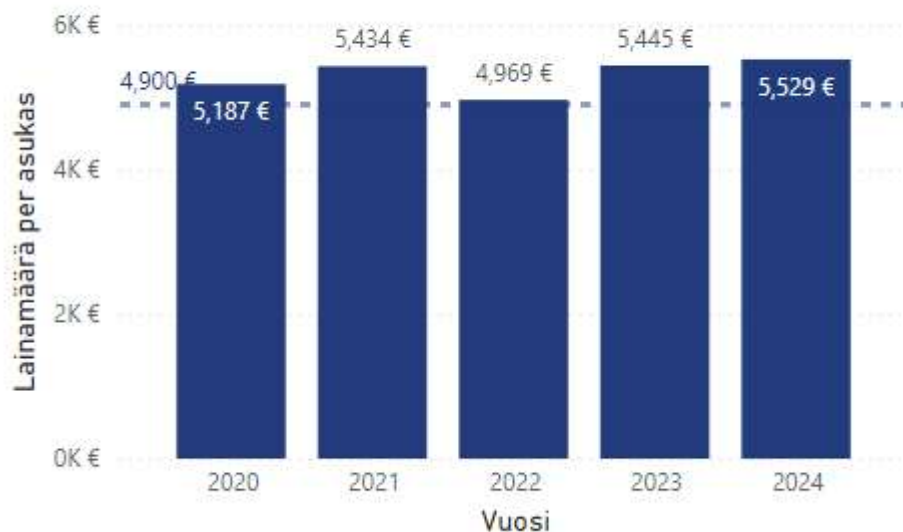
Tilikauden tulostavoite jäi saavuttamatta vuonna 2023. Heikkoon tilikauden tulokseen vaikutti heikentävästi suuri kertaluonteinen Seinäjoen perhekeskus Aallokkoon liittyvä alaskirjaus. Tilikauden tulos painui negatiiviseksi -13,5 miljoonaa euroa.

Vuonna 2024 tilikauden tappio jäi odotettua pienemmäksi onnistuneiden sopeutustoimien myötä, ollen tappiollinen -2,9 miljoonaa euroa. Ilman talouden sopeutustoimia tilikauden tappio olisi ollut moninkertainen.

Lainamäärä per asukas

Lainamäärä per asukas- mittari kertoo lainan määrän, jonka kaupunki on ottanut suhteessa asukkaiden määrään. Mitä suurempi luku on, sitä enemmän kaupungilla on lainaa suhteessa asukaslukuunsa. Lainat euroa per asukas -mittarilla voidaan arvioida kaupungin velkaantumista ja sen taloudellista rasisitusta asukaslukuun nähden. Mitä suurempi lainamäärä on per asukas, sitä suurempi osa kaupungin budjetista menee lainojen lyhennyksiin sekä korkomenoihin.

Lainamäärä per asukas

Kaupunkistrategiassa tavoitteeksi lainamäärälle per asukas on asetettu enintään 4900 euroa. Tavoite on toistaiseksi vielä saavuttamatta, mutta vuonna 2022 tavoitetaso oli lähellä.

Tilikauden tulos oli 13,2 miljoonaa ylijäämäinen vuonna 2020. Vuosikate riitti hyvin investointien rahoittamiseen. Lainamäärä oli 31.12.2020 332,60 miljoonaa euroa. Lainamäärä per asukas laski ensimmäisen kerran kymmeneen vuoteen ollen 5187 euroa.

Vuosikate oli vuonna 2021 17,5 miljoonaa euroa, eikä se riittänyt kaikkien investointien rahoitukseen, tämä merkitsi lisää velkaa. Kaupungin lainamäärä kasvoi ja oli 31.12.2021 351,8 miljoonaa euroa. Lainamäärä asukasta kohti laskettuna oli 5434 euroa.

Vuonna 2022 kaupungin tilikauden tulos oli ylijäämäinen 16,3 miljoonaa ja lainamäärä kääntyi laskuun. Lainamäärä laski 27,2 miljoonaa, ollen 31.12.2022 324,6 miljoonaa euroa. Lainamäärä oli 4969 euroa per asukas.

Kaupungin lainamäärä kasvoi 360,3 miljoonaan vuonna 2023. Lainamäärän kasvuun vaikuttivat mm. toimintakatteen liian suuri kasvu, nettokorkokulujen kasvu, maanmyyntitulojen heikentyminen sekä verotulojen odotettua heikompi toteuma. Lainamäärä kasvoi 5445 euroon per asukas.

Vuonna 2024 kaupungin lainamäärä jatkoi kasvua, ollen 368,3 miljoonaa euroa. Lainamäärä asukasta kohden laskettuna oli 5529 per asukas. Lainamäärän kasvuun vaikutti yleisen taloudellisen tilanteen

heijastuminen maanmyyntituloihin ja verotulojen kertymään. Lisäksi valtionosuuksissa näkyi valtion säästötoimet ja ennakoitua suurempi sote-tasaus. Myös viitekorkojen ennakoitua myöhempi lasku lisäsi korkokulujen kasvua.